

Motion till riksdagen 2024/25:3427

av **Tony Haddou m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2024/25:161 Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2024/25:161 Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar.

2 Inledning

I propositionen föreslår regeringen att Migrationsverket ska få utökade möjligheter att använda sig av tvångs- och kontrollåtgärder vid förvaren, i syfte att förbättra möjligheterna att upprätthålla ordningen och säkerheten. Förslagen innebär bl.a. att kroppsvisitation ska få ske i fler fall och vid en lägre misstankegrad än i dag, att försändelser ska få undersökas vid en lägre misstankegrad än i dag och att de förvarstagnas bostadsrum och andra slutna förvaringsställen ska få undersökas. Migrationsverket ska vid behov få införa allmän inpasseringskontroll och det ska införas en ny form av kontroll av besök, s.k. glasrutebesök. Därutöver föreslås att väktare ska få utföra vissa bevakningsuppdrag när en förvarstagen utlänning vistas utanför förvarslokalerna. Det föreslås också vissa ändringar i bestämmelserna om muntlig förhandling i migrationsdomstol. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2025.

3 Regeringens motivering brister

Vänsterpartiet anser att förhållandena på förvaren, för såväl förvarstagna som anställda, behöver förbättras. Vi delar dock inte regeringens bedömning av problematiken eller förslag på åtgärder. En rad remissinstanser delar vår kritik mot regeringens agerande i frågan.

Asylrättscentrum, Civil Rights Defenders, Flyktinggruppernas riksråd (FARR), Institutet för mänskliga rättigheter och Sveriges advokatsamfund lyfter i sina remissvar att den problembild och det faktaunderlag som utredningen presenterar är alltför

begränsat. De menar att utredningen inte har visat att förslagen är nödvändiga eller proportionerliga för det angivna syftet. Asylrättscentrum och Sveriges advokatsamfund framhåller att utredningen saknar konkreta uppgifter om hur vanligt förekommande det är med narkotika och vapen på förvaren och anser att de omfattande åtgärder som föreslås kräver tydligare motivering.

Institutet för mänskliga rättigheter framhåller att förslagen riskerar att utgöra en alltför långtgående inskränkning av den enskildes rättigheter samt att de inte lever upp till de rättssäkerhetskrav i fråga om förutsebarhet och rättslig kvalitet som Europa-konventionen ställer på den här typen av åtgärder.

Delegationen för migrationsstudier (Delmi) anser att korrelationen mellan utökade tvångs- och kontrollåtgärder och ökad ordning och säkerhet på förvaren bör redovisas. Delmi framhåller även att kontrollåtgärder på förvaren har ökat genom åren och anser att en tydligare utvärdering bör göras av effekterna av nuvarande tvångs- och kontrollåtgärder, t.ex. vad gäller kameraövervakade avskiljningsrum. Även Uppsala universitet (juridiska institutionen) anser att utredningen inte i tillräcklig omfattning analyserat nu gällande möjligheter till tvångs- och kontrollåtgärder för att förslagen om utökade sådana möjligheter ska kunna tillstyrkas.

En del remissinstanser, bl.a. Asylrättscentrum, Institutet för mänskliga rättigheter, Svenska Röda Korset och Svenska Röda Korset Ungdomsförbundet, befarar att ett genomförande av utökade tvångs- och kontrollåtgärder kommer att medföra att miljön på förvaren blir mer fängelseliknande och att det kan få negativa effekter för de förvarstagnas välbefinnande och möjligheter att ta till vara sina rättigheter.

Barnombudsmannen och Institutet för mänskliga rättigheter anser att förslagen utgår från en bristande barnrättslig analys. Barnombudsmannen anser att det i betänkandet inte redovisas tillräckliga skäl för att barn behöver omfattas av de föreslagna tvångs- eller kontrollåtgärderna och att sådana skäl behöver presenteras innan förslagen kan tas vidare. Även Svenska Röda Korset Ungdomsförbundet ifrågasätter om det finns ett behov av att använda tvångs- och kontrollåtgärder mot barn på det sätt som föreslås.

Flera remissinstanser, bl.a. Amnesty International, Institutet för mänskliga rättigheter och Civil Rights Defenders, framhåller att utredningen inte har analyserat om en ökad satsning på dynamisk säkerhet, dvs. en närvarande och uppmärksam personalstyrka som verkar för att upprätthålla goda relationer till de förvarstagna, skulle kunna öka tryggheten och säkerheten.

Förslagen som regeringen lägger fram innebär så pass långtgående ingrepp i människors friheter och rättigheter samt hot mot rättssäkerheten att behovet av dem kräver en väl underbyggd motivering. Regeringens proposition saknar tillräcklig motivering av förslagen som läggs fram samt alternativa lösningar på de problem som regeringen säger sig vilja lösa. Därför anser Vänsterpartiet att propositionen bör avslås.

Riksdagen bör avslå proposition 2024/25:161 Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar. Detta bör riksdagen besluta.

Tony Haddou (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Maj Karlsson (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Gudrun Nordborg (V)

Karin Rågsjö (V)

Håkan Svenneling (V)

Jessica Wetterling (V)